

Sygn.akt I Cz 221/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Ratkowska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2013r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko M. W., N. W. i P. W.

o wydanie

oraz

sprawy z powództwa wzajemnego M. W.

przeciwko M. S.

z zapłatę

na skutek zażalenia M. W.

na postanowienie Sądu Rejonowym w Ostródzie

z dnia 11 kwietnia 2013r., sygn.akt I C 12/13

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I Cz 221/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Ostródzie oddalił wniosek M. W. o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu..

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, iż złożone przez powódkę oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym nie dawało podstaw do uwzględnienia wniosku w świetle przesłanek określonych w art.102 ust.1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010r. Nr 90, poz.594 ze zm.). Przepis ten stanowi, że zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, przy czym ocena tego oświadczenia należy do sądu. Ze złożonego przez pozwaną (powódkę wzajemną) oświadczenia wynika, że pozostaje ona we wspólnym gospodarstwie domowym z mężem i 6-letnim dzieckiem. Małżonkowie są osobami bezrobotnymi, pozwana otrzymuje zasiłek rodzinny w wysokości 106 zł, a jej małżonek zasiłek w kwocie 516, 71 zł netto miesięcznie. Wnioskodawczyni nie posiada nieruchomości ani innego majątku. Zarządzeniem przewodniczącego M. W. została zobowiązana do złożenia

w terminie 7 dni uzupełniającego oświadczenia majątkowego poprzez wskazanie wydatków, wierzytelności i kosztów utrzymania – pod rygorem z oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika. W odpowiedzi wnioskodawczyni wskazała, że miesięczne koszty utrzymania obejmują: opłatę za przedszkole 200 zł, angielski 20 zł, gaz 68 zł, telefony 60 zł, energia 80 zł, woda 40 zł, śmieci 20 zł, bilety komunikacyjne ok.120 zł i rata w banku 500 zł.. Powyższe świadczy o nierzetelności oświadczenia majątkowego pozwanej (powódki wzajemnej), gdyż wymienione wydatki znacząco przekraczają dochody rodziny, a jednocześnie nie wskazano innych źródeł ich finansowania.

W uzasadnieniu orzeczenia o oddaleniu wniosku o ustanowienie pełnomocnika z z urzędu wskazano, że stosownie do art. 117§1 i §4 kpc sąd uwzględnia wnioski o ustanowienie pełnomocnika jeżeli strona nie posiada środków na zapewnienie sobie pomocy prawnej we własnym zakresie, a ponadto, gdy udział pełnomocnika w sprawie uzna za potrzebny. Podkreślono, że o zasadności wniosku o ustanowienie pełnomocnika decydują okoliczności, które wskazują, iż strona jest osobą nieporadną, mającą trudności w podejmowaniu czynności procesowych. Także skomplikowanie sprawy może uzasadniać potrzebę ustanowienia pełnomocnika. W niniejszej sprawie – jak zauważono- takie okoliczności nie występują. Sprawa nie jest skomplikowana, a pozwana (powódka wzajemna) potrafi prawidłowo określać swoje żądania i formułować wnioski.

W zażaleniu na to postanowienie M. W. domagała się jego zmiany i uwzględnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu, ewentualnie uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Skarżąca zarzuciła postanowieniu błąd w zakresie oceny, iż sprawa o zapłatę z jej powództwa wzajemnego nie jest sprawą skomplikowaną oraz niezasadne przyjęcie, że skarżącej z uwagi na jej sytuację majątkową nie przysługuje zwolnienie od kosztów sądowych

W uzasadnieniu tych zarzutów skarżąca podkreśliła, iż zgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy ujawniła dane o sytuacji majątkowej, podnosząc równocześnie, iż od stycznia 2013r. jej mąż nie pobiera już zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jako bezzasadne nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego, iż skarżąca nie wykazała, iż nie ma możliwości uiszczenia kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny z punktu widzenia obowiązującej regulacji prawnej. Zgodnie z art.102 ust.1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010r. Nr 90, poz.594 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ocena złożonego oświadczenia należy do sądu i dokonywana jest zgodnie z ogólnymi zasadami wyznaczającymi sędziowskie uznanie. W okolicznościach sprawy zachodziły podstawy do uznania , iż złożone przez pozwaną (powódkę wzajemną) oświadczenie o sytuacji majątkowej nie jest pełne i wyczerpujące. Dysproporcja pomiędzy dochodem powódki a jej wydatkami nie została wyjaśniona w zażaleniu, a wskazanie, iż mąż skarżącej utracił zasiłek dla bezrobotnych dodatkowo czyni zasadnym pytanie o faktyczne źródła utrzymania rodziny, których skarżąca nie zechciała ujawnić. Podkreślić należy stanowczo, iż zwolnienie od kosztów sądowych stanowi wyjątek od zasady ich tymczasowego ponoszenia przez osoby wnoszące do sądu pisma procesowe. Instytucja ta stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które ze względu na ich wyjątkowo trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny, osób w istocie ubogich. Sytuacja taka musi jednak wynikać z rzetelnie ujawnionych danych o dochodach i wydatkach, gdyż tylko wówczas możliwe jest dokonanie oceny wymaganej przez art. 102 ust.1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010r. Nr 90, poz.594 ze zm.).

Sąd Okręgowy podziela również stanowisko Sądu pierwszej instancji co do niezasadności wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Zgodnie z art. 117 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów

sądowych w całości lub w części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Stosownie do art.117§2 kpc ustanowienie adwokata lub radcy prawnego może domagać się również osoba fizyczna niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Sąd uwzględni taki wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Potrzebę taką należy zobiektywizować przez ustalenie, czy charakter sprawy - szczególnie zawily pod względem prawnym bądź faktycznym - uniemożliwia stronie samodzielne, prawidłowe prowadzenie postępowania. Przesłanką ustanowienia pełnomocnika może być także stwierdzona nieporadność strony w prowadzeniu własnych spraw , względnie rzeczywista niemożność ich prowadzenia .

Sąd Okręgowy oceniając stopień skomplikowania niniejszej sprawy, jak również mając na uwadze faktyczną zdolność skarżącej do własnego działania w toczącym się postępowaniu, doszedł do przekonania, że w istocie nie zachodzi potrzeba ustanowienia na ich niej fachowego pełnomocnika.

W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie nie ujawniły się okoliczności świadczące o wysokim stopniu zawilosci sprawy.

Zgodzić należy się z Sądem Rejonowym, że skarżąca nie jest osobą nieporadną, potrafi ona prawidłowo formułować i uzasadniać swoje wnioski, o czym świadczy treść składanych przez nią pism i oświadczeń..

W tym stanie rzeczy na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zażalenie jako bezzasadne oddalono.